

BEARN

La terra de Bearn es troba situada dins la regió occitana de la Gascunya, en el vessant Nord dels Pirineus. Limita amb el País Basc al Sud-Oest, l'Aragó al Sud, la Bigorra a l'Est, les regions d'Armanyac i les Landes al Nord i Nord-Est, respectivament.

Les planures del riu de Pau i el d'Oloron són les més grans vies de penetració en funció de les qual és organitzada la vida. Tanmateix, hi ha també serres i valls més rurals com les valls de Lui de França i de Bearn al Nord, o les valls pirinenques d'Ossau, Aspa i Baretons, molt més muntanyoses.

El clima bearnès oceànic, influenciat per la muntanya, es caracteritza per la seva dolçor, sobretot quan bufa el vent calent i sec del Sud: "El vent de castanya", com l'anomena la gent del país, i per la seva humitat (més de 150 dies de pluja i 900 mm. de precipitació per any).

Pau, la capital, ha vist doblar la població en 20 anys. La revolució del blat de moro, el desenvolupament de la indústria aeronàutica, i sobretot la descoberta del gas de Lac el 1951 han fet créixer i concentrar la població de Bearn. Si bé el gas de Lac va fer néixer un complex industrial important per al País, només 1/5 part s'hi queda, la resta és enviada forà i serveix per al desenvolupament d'altres zones industrials, el que permet afirmar que l'explotació es fa cada cop més de forma colonial.

Històricament, Bearn es formà al segle X. Inicialment fou vassall de la Gascunya, després formà part del regne d'Aragó (1153-1290). Durant més d'un segle, Bearn restà sota el domini senyorial dels Montcada, d'origen català. El seu castell es pot visitar encara avui a Ortés. L'esplendor de Bearn arriba el 1347, amb Gaston X Febús, el qual crea un estat independent amb una economia forta i on la llengua occitana era la oficial i l'única al país. Però el 1572 el domini passa a mans d'Enric de Navarra, el qual esdevé Rei de França el 1589, deixa el país i en succeir-lo el seu fill Lluís XIII, Bearn queda annexionat a França, la qual cosa es feu efectiva el 1620. Fins el 1789 els bearnesos intentaren restar independents, encara que l'administració francesa deixà sentir la seva influència. Amb el jacobinisme del segle passat, l'opressió s'accentuà.

Un dels patrimonis culturals del Bearn és la seva llengua. El bearnès és un dialecte del gascó i encara es conserva força.